

SF1624 Algebra och geometri Tentamen Torsdag, 18 April 2019

Skrivtid: 08:00-11:00

Tillåtna hjälpmedel: inga

Examinator: Danijela Damjanović, Tilman Bauer

Tentamen består av sex uppgifter som vardera ger maximalt sex poäng.

Del A på tentamen utgörs av de två första uppgifterna. Till antalet erhållna poäng från del A adderas dina bonuspoäng. Poängsumman på del A kan dock som högst bli 12 poäng. Bonuspoängen beräknas automatiskt. Antal bonuspoäng framgår från resultatsidan.

De två följande uppgifterna utgör del B och de två sista uppgifterna del C, som främst är till för de högre betygen.

Betygsgränserna vid tentamen kommer att ges av

Betyg	Α	В	C	D	E	Fx
Total poäng	27	24	21	18	16	15
varav från del C	6	3	_	_	_	_

För full poäng på en uppgift krävs att lösningen är väl presenterad och lätt att följa. Det innebär speciellt att införda beteckningar ska definieras, att den logiska strukturen tydligt beskrivs i ord eller symboler och att resonemangen är väl motiverade och tydligt förklarade. Lösningar som allvarligt brister i dessa avseenden bedöms med högst tre poäng.

Del A

1. Betrakta ekvationssystemet nedan.

$$\begin{cases} x + ay + z = -1 \\ ax + y + az = 1 \\ -2x + (1-2a)y - z = 3 \end{cases}$$

(a) För vilka värden på talet a saknar systemet lösningar?

(2 p)

(b) Finn ett a sådant att systemet har oändligt många lösningar och bestäm dessa lösningar.

(4 p)

2. Låt A vara matrisen

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 0 & -2 \\ 1 & 2 & 1 \\ 1 & 0 & 3 \end{bmatrix}.$$

Finn en inverterbar matris P och en diagonalmatris D sådana att $P^{-1}AP = D$.

3. Planet Π i rummet innehåller de tre punkterna

- (a) Bestäm en ekvation på formen ax + by + cz = d för planet Π . (2 p)
- (b) Bestäm en parameterframställning av den linje L som passerar origo och är ortogonal mot planet Π . (2 p)
- (c) Bestäm skärningspunkten mellan L och Π . (2 p)
- **4.** Låt

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \\ 1 & 2 & 3 \end{bmatrix}$$

vara matrisen associerad till en avbildning T i basen $\mathcal{B} = \{(1, 1, 1), (0, 2, 2), (0, 0, 3)\}.$

- (a) Bestäm dimensionen av kärnan $\ker(T)$ och bildrummet $\operatorname{ran}(T)$. (2 p)
- (b) Bestäm standardmatrisen för T. (4 p)

DEL C

- **5.** Funktionen $f(t) = Ce^{kt}$ beskriver mängden (i gram) av ett radioaktivt ämne vid tidpunkten t (timmar). Mängden f(t) har mätts upp vid några tidpunkter:
  - Vid tidpunkten t = 0 fanns enligt mätningen 1 gram av ämnet
  - Vid tidpunkten t = 1 fanns enligt mätningen 0.8 gram av ämnet
  - Vid tidpunkten t=2 fanns enligt mätningen 0.5 gram av ämnet

Bestäm konstanterna C och k så att $f(t)=Ce^{kt}$ i minstakvadratmening bäst anpassas till mätdata. (6 p)

6. Låt $\vec{v} = \begin{bmatrix} a_1 \\ \vdots \\ a_n \end{bmatrix}$ och $\vec{w} = \begin{bmatrix} b_1 \\ \vdots \\ b_n \end{bmatrix}$ vara vektorer i $\mathbb{R}^n$. Antag att $\vec{v} \neq \vec{0}$ och $\vec{w} \neq \vec{0}$. Betrakta

följande matris:

$$A = \vec{v}(\vec{w})^T = \begin{bmatrix} a_1 \\ \vdots \\ a_n \end{bmatrix} \begin{bmatrix} b_1 & \cdots & b_n \end{bmatrix}$$

- (a) Bevisa att A har rang 1 och $col(A) = span(\vec{v})$. (2 p)
- (b) Bevisa att $\vec{v}$ är egenvektor till A med egenvärde $\vec{v} \cdot \vec{w}$. (1 p)
- (c) Under vilka förutsättningar på $\vec{v}$, $\vec{w}$ är A diagonaliserbar? (3 **p**)